

Fenstadsøkningen

Organ til fremme av det kulturelle, sosiale og aktive miljø i Fenstad

Nr. 2 • 2018 • Utgiver: Fenstad vel

Fenstaddagen 2018

Fenstaddagen 2018 gikk av stabelen lørdag 16. juni. Flott vær og godt oppmøte, både av utstillere og besøkende. Vi setter pris på interessen og innsatsen fra alle utstillerne som er med å gjøre denne dagen til «vår» dag, Fenstadsøkningenes dag.

Nordre Åland vann-og avløpslag SA

Lys i mørket?

Etter en lang, varm, tørr og solrik sommer går vi nå ubønnhørlig mot høsten og mørket. For en del år tilbake var hovedfokus for veiet å finansiere og sette opp lyspunkter på strategiske steder i bygda. Dette ansvaret har blitt overtatt av kommunen og vår rolle har dermed blitt å orientere dem om våre behov.

Det er særlig trygge gang-og sykkelveger med lys vi har etterspurt og høyeste prioritet har vært strekningen mellom «Krysset» og Joker. Dette er fylkesveg og kommunens oppgave er å prioritere strekninger med behov. Vi har nå stått på denne lista i veldig mange år, men opplever å bli flyttet nedover og delvis ut ved rulling av kommuneplanen.

Etter sterkt press fra oss om trygg skoleveg for våre unger, ble vi i stedet lovet opprusting og lyssetting av Hovlandvegen og Hauglørkevegen med gangveg videre til skolen. Dette skulle være ferdig til skolestart 2017. Fortsatt er det like mørkt!!

Vi er kanskje de eneste i kommunen som har laget egen trafiksikkerhetsplan. Denne ble behørig applaudert av administrasjonen som høring til kommuneplanen, men ble den lest? Nei. Ovennevnte gangveg (vår førsteprioritet) ble etter denne høringen tatt ut av prioriteringslista. Etter sterkt press fra noen politikere kom den til slutt inn på sisteplass.

Som velforening representerer vi innbyggerne i en ganske stor del av kommunen og vi forlanger at vi blir behandlet med respekt og ikke bare blir oversett. Vi ønsker svar når vi henvender oss!

Teknisk redaktør: Boye Tranum

Tekst: Rolf Steffenrud

Etter at Nes kommune besluttet å oppgradere Kårstadbrua, og samtidig opprette en pumpestasjon for avløp fra nordre del av Åland, ble denne informasjonen godt mottatt av alle i området. En nedsatt arbeidsgruppe gjorde så henvendelse til alle husstander som naturlig ville kunne knyttes til pumpestasjon Movegen (Ved Kårstadbrua).

Interessen var svært god, og med en frist til 31.12.2016 med bindene påmelding, ble resultatet 30 husstander.

Nordre Åland vann-og avløpslag SA ble stiftet den 1.februar 2017. Da husstandene i Åland ligger i et

jordbruksområde, var det derfor nødvendig å få lagt ned en del rør før våronna tok til, og et stort arbeid ble nedlagt våren 2017, og den videre plan var at resten av arbeidet skulle ferdigstilles innen utgangen av 2017.

Imidlertid, så meddelte Nes kommune at det ble problemer med prosjektering av Kårstadbrua og rørtilførsler til avløpsanlegget, og at arbeidet ville bli forsinket med anleggstart tidligst januar 2018. Etter påtrykk førte dette førte til en deling av prosjektet fra kommunen

Rolf Steffenrud og Thore Hoem

med fremskyndning av røranlegg fra "Motoppen" til Kårstadbrua inkludert pumpestasjon og tilførsel fra grensesnitt

Anlegget:

- 3 større pumpestasjoner

- 7 mindre pumpestasjoner

- Gravet ca. 2000m grøfter,

De store pumpestasjonene har

feilvarsling til vakt via SMS, og de mindre med lyssignal.

Totalkostnad for prosjektet er ca Kr. 2,1 mill

Ålandsvegen.

Imidlertid så ble også dette prosjektet til

Nes kommune svært

forsinket, og

pumpestasjonen ved

Kårstad ble først satt

i drift i begynnelsen

av Juli 2018.

Etter en del testing

av eget anlegg, ble de første

abonnentene koblet til det offentlige avløpsnett i slutten av Juli 2018.

Tilkoblingene i august har gått relativt raskt, og pr. 10.september er 12 av 31

abonnenter innkoblet. De resterende

abonnenter forventes å være innkoblet

innen 20.oktober 2018.

Vi ønsker også å informere om at alle husstander som er tilknyttet avløpslaget, har fått lagt inn trekkør for fiberkabel og har fått tilbud fra Eidsva om bredbåndstilknytning for internett og TV.

Fenstad Vel sin hjemmeside har mye spennende informasjon om bygda vår.

www.fenstad.no

Fenstad vel

Buss til Route 66

Bli med oss på livets reise i buss til Route 66 USA 23.7-10.8 2019

minne for livet.

Vi har plass til 20 personer i bussen vår, og derfor håper vi dere er rimelig raske til å bestemme dere. Så langt har vi fått 8 interesserte personer som ønsker å være med.

Vi kjører reklame for turen i første omgang fram til medio

Dansnytt v/Jan Tore Eriksen arrangerer årets happening ved å invitere til 19 dagers tur til Route 66 i samarbeid med Route66usa.info. Reklamefilmer vil dukke opp på diverse dataskjermer og tv-er (via youtube, www.dansnytt.no og facebook Dansnytt) utover høsten.

Alt av info rundt turen vil dere finne på disse nettstedene som nevnt ovenfor eller ved å ta kontakt med Jan Tore Eriksen på mobil: 99612602 eller via facebook.

Pris for turen er 31966 kr + 3990 kr (food and adventure pack)..

Vi skal kjøre buss m/aircondition, og vi blir en sammensveiset gjeng gjennom disse 19 dagene. Ca 10 reisedager (450 mil) og de andre 9 dagene er vi mer i ro.

Vi har med oss et eget profesjonelt filmteam på turen som vil lage en film fra hele reisa. Alle deltakerne vil selvsagt få denne filmen som et

desember og håper å ha fylt opp bussen vår innen den tid.

Her kommer noen av opplevelsene

som vi skal få med oss på turen:

Dag 1: ankomst Chicago. Vi blir i Chicago fram til dag 4 med utflukter i

området.

Dag 4: turen starter. Chicago-Springfield. (Romeoville, Joliet, Gardner, Lincoln, Atlanta, Pontiac og Lexington)

Dag 5: Springfield-St. Roberts (Dwight, Pontiac museum)

Dag 6: St. Roberts-Claremore (Meramec grottene, Devil's Elbow, Fanning Outpost)

Dag 7: Claremore-Weatherford (Rock Cafe, Round Barn, Pawney bridge)

Dag 8: Weatherford-Amarillo (Clinton, Elk city, Erick)

Dag 9: Amarillo-Santa Rosa (Cavenders boot city, Cadillac ranch, Midpoint, Blue Swallow motel, Curt's Cowboy camp)

Dag 10: Santa Rosa-Albuquerque (Villa Nueva, Pecos, Madrid)

Dag 11: Albuquerque-Gallup (Acoma Sky city, Zuni-indianerne (privat besøk med middag og underholdning), El Rancho Hotel)

Dag 12: Gallup-Williams (Petrified Forest, Painted Desert National Park)

Dag 13: Williams-Grand Canyon-Williams (Grand Canyon, Helikopter tur, Grand Canyon Imax Theatre)

Dag 14-17: Williams-Las Vegas (Seligman, Hackberry, Kingman, Sitgreaves Pass, Oatman, Hoover demningen, Boulder city, 2 dager i Las Vegas)

Dag 17: Las Vegas-Los Angeles (Mojave Naturresevat, Victorville, San Bernadino)

Dag 18-19: 2 dager i Los Angeles/Hollywood.

Dag 20: Hjemreise fra Los Angeles.

I tillegg skal vi som gjeng ut på livet

på diverse puber og restauranter og kanskje danse, men helt sikkert

kose oss. Vi har med oss to norske reiseledere som vil guide oss og gi oss masse nyttig informasjon om steder som er lure å besøke.

Påmelding til turen må skje til Jan Tore Eriksen. Mobil: 99612602, facebook messenger eller bugger5442@gmail.com

Gardene i Fenstad – Valstad

Gardene i Fenstad kan dateres tilbake til eldre og yngre jernalder. Den eldre jernalder regnes fra 500 f. Kr. til 550 e.Kr. Den yngre jernalder regnes fra 550 e.Kr. til ca. 1050 e.Kr.

Tekst: Vivi Aaslund

bonden Hågen eide en del jordegods ,
blant annet i Nedre Valstad og en andel i
Eikeberg.

Valstad-gardene

På høydedragene over Vorma, vest for fylkesveg 177 og Åsleia, ligger Øvre og Nedre Valstad med gardsnummer 7 og 8. Navnene tyder på at gardene ble bebodd i den eldste vikingtiden. Gardsnavn som ender på –stad, eller fra gammelt av stadir, skal være ryddet i den perioden. Første leddet, val- er mer tvilsomt. Det kan komme av voll eller mannsnavnet Valdi i følge historiker og arkeolog Oluf Rygh. I middelalderen lå det to gardar til her, Foss ved Øvre Valstad og Eikeberg øst for tunet til Nedre Valstad.

Det skal ha vært registrert flere gravhauger rundt gardene.

To av de største skogseiendommene i Fenstad ligger til disse gardene. Nedre med om lag 2100 mål og Øvre Valstad med rundt 2400 mål. Her ligger også Fenstads høyeste punkt, Valstadvarden, ifølge kartet 410 m over havet.

På 1700-tallet skal det ha vært setre til disse gardene. De lå i området rundt

Nettsjøen. Den ene er sannsynligvis det som ble kalt Unnerstadvangen fordi det var bonden på Unnerstad som hadde ryddet jord der.

Det finnes hull etter malmgruver i skogen til Øvre Valstad (skiltet fra Egilrunden). Malmen ble fraktet med hest og kløv til Odals Verk ved Skarnes.

Begge gardene har sannsynlig vært bondegods bestandig, altså store bruk. De første dokumentasjonene er fra 1315 som dreier seg om salg av parter i den overnevnte Foss. Den første brukeren av Øvre Valstad het Hallstein. Han er nevnt i 1374. Så mangler det opplysninger over to hundre år fram i tid der brukeren i 1593 heter Gunder.

Den første brukeren som er nevnt på Nedre Valstad het Jon. Han bodde på garden i 1593 og ble etterfulgt av Bjørn i 1594. Så sent som i 1647 er Eikeberg nevnt da

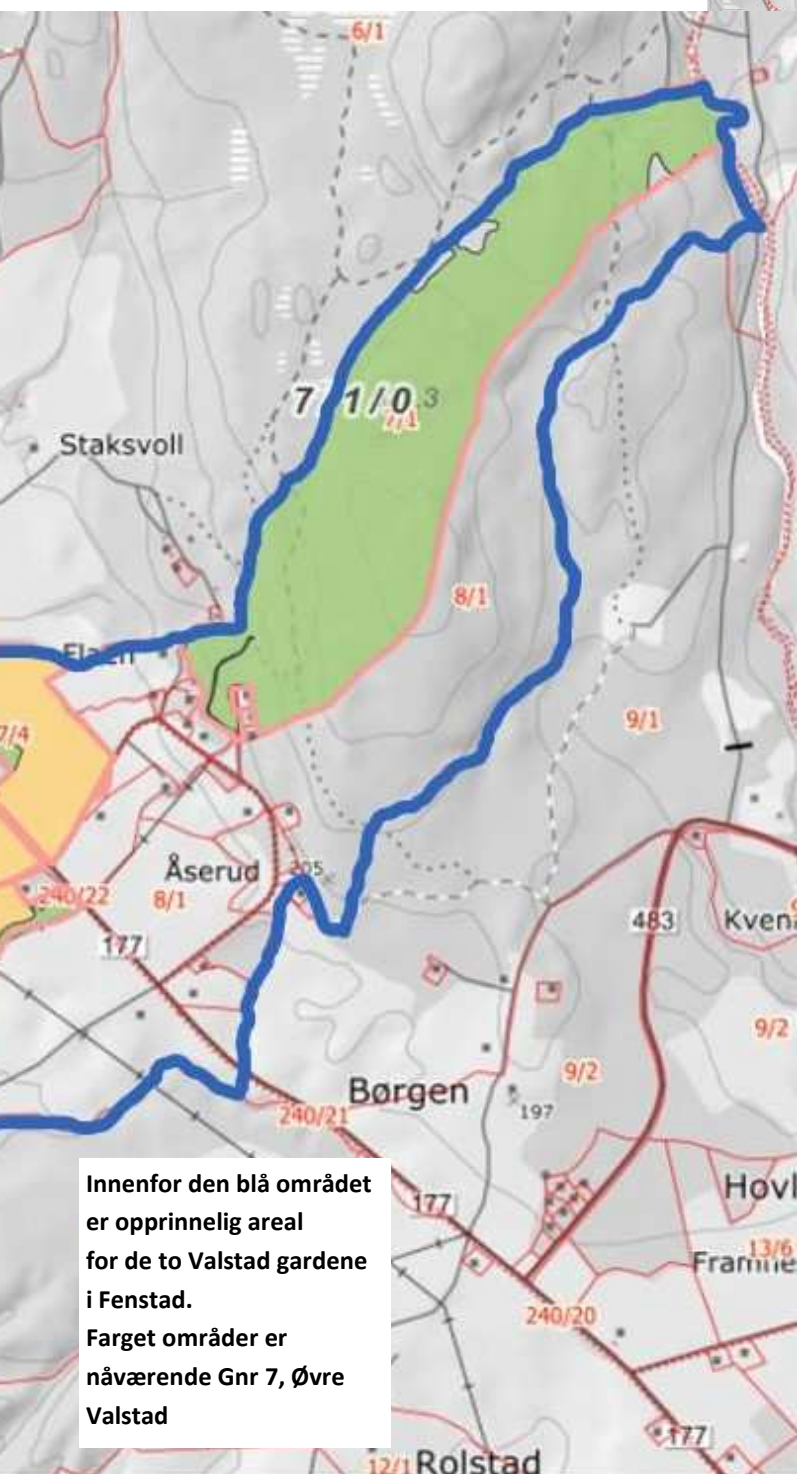
tad

De fleste utskilte bruk og husmannsplasser under Valstad-gardene ligger i Åsleia. De første plassene som er registrert, ble bebodd rundt 1750.

Ved folketellinga i 1865 er det oppført til sammen 41 husmannsfolk og 11 fattigfolk med tilknytning til gardene. Av

bondefolk
var det seks
mens antall
tjenestefolk
var 11.

I 1958 var
det fortsatt

to husmenn under
Øvre Valstad,
Birger
Valstadbråten og
Sigurd
Valstadhagen.
Birger pliktet 80
dager i året for
plassen han bodde
på. For arbeid
utover plikten, fikk
han lønn.

Arbeidsdagene kunne være lange. Det fortelles at Birger var den første i stallen ved femtiden om morgenen. Da foret han hestene som skulle ut på tungt arbeid, i skogen om vinteren eller ute på jordene.

Birger var også på plass da dagen var over og kveldsstellet med hestene skulle utføres. Som gardskarer var Birger og Sigurd med i onnene og i annet forefallent arbeid. Sammen med Sigurd, som pliktet 40 dager, lå de i Dalsjøhytta om vinteren der de lunnet tømmer og kjørte det ned til garden.

Flere av plassene i Åsleia ble solgt i 1930-årene. I dag er det 25 bruksnummer under Øvre Valstad og 9 fraskilt Nedre

Kilde: Nes bygdebok, NIBIO, Akershusbasen

Ole Kristensen Walstad

Nes-bygdas første ordfører og stortingsrepresentant

Tekst Vivi Aaslund

Ole K. Walstad ble født på Nedre Valstad i 1799. I ung alder giftet han seg med enka Inger Birgitte Evensdatter på Øvre Valstad og flyttet dit. Hans eneste utdannelse var datidens omgangsskole. Som 30-åring fikk Walstad sin politiske og kulturelle oppvåkning under innflytelse av Henrik Wergeland. Dikterhøvdningen fra Eidsvoll vanket ofte i Fenstad i sine yngre dager. Av Wergelands venn, Georg von Krogh, lærte Ole å skrive og regne samt litt kjennskap til lovgivning. Med den kunnskapen ble Walstad en ledende person i bygda. Etter oppfordring fra Wergeland, fikk han i stand det første folkebiblioteket i Nes.

Walstad tilhørte i starten av sin politiske karriere de radikale og kom snart i

opposisjon til makthaverne i den norsk-svenske unionen. Han kjempet for vern av Grunnloven, og ivret for 17-maifester på Kulmoen. I 1832 holdt han tale under feiringen av

nasjonaldagen og gikk til angrep på dem som ville hindre markering av dagen. Han så fram til den tid da folkeopplysningen hadde nådd så langt at samtlige representanter i Stortinget var blant "den produktive del av nasjonen".

Så inntok Ole Kristensen Walstad Stortinget. Etter en periode som såkalt suppelant, tok han sete som representant i 1836. Med enkelte avbrudd de påfølgende år, satt han sammenhengende på Stortinget fra 1842 til 1869. Han gjorde seg snart bemerket i

sin sparevilje, særlig når det dreide seg om embetsmennenes lønn og pensjon. Fra å være en radikal opposisjonspolitiker i bondebevegelsen, nærmet han seg stadig mer de konservative makthaverne. Det skyltes i første rekke framveksten av Thranitterbevegelsen rundt 1850. Arbeiderforeningen sto sterkt i Nes med oppslutning av husmenn under dårlige kår og stort klaseskille.

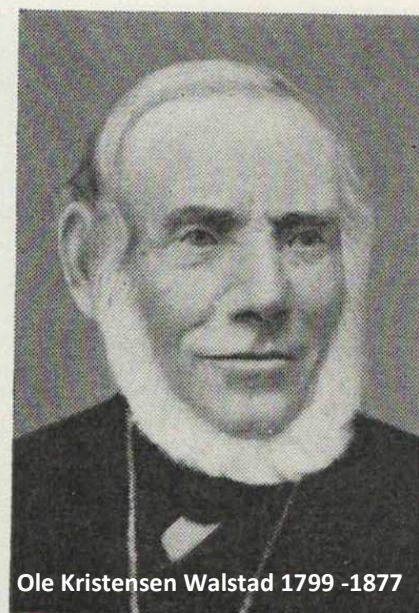
Walstad var i sin tid som stortingsrepresentant medlem av flere kommisjoner og utvalg, deriblant kommisjonen som skulle utarbeide ny lov for å bedre husmennenes situasjon. Sammen med sognepresten i Nes dissenterte Walstad. Han innrømmet at kårerne var "mislige" og var bekymret for den økende fattigdommen. Men han

veltet skylden over på de unge av husmannsætt som giftet seg uten å ha sikkert utkomme. Men noe forslag som kunne bedre klassens kår, hadde han ikke. I 1837 ble Ole Kristensen Walstad

den første ordfører i Nes, et verv han hadde i 16 år. Motsetningsforholdene mellom ordføreren, øvrige bønder og kirkeiere kunne være store. For eksempel var det stor strid om hvor Nes kirke i hovedsognet skulle gjenoppbygges. Walstad gikk seirende ut da det ble vedtatt at kirken ikke skulle reises på Nestangen, men der den står i dag.

Til tross for at han var omstridt og hadde mange fiender, var Walstad en foregangsmann på flere områder. Folkebiblioteket er nevnt, han gikk i

En embetsmann hadde følgende karakteristikk av Fenstad-bonden: "Liten av vekst, brunhåret, rått vesen og språk, leit oppsyn, viktig, selvgod, men ei uten hode, avgjørende beskjeden i sin tale, kort en komplett kakse."

Ole Kristensen Walstad 1799 -1877

bresjen for å opprette Fenstad sparebank, ved stiftelsen av privat brannassuransforening og en måteholdsforening. Avholdssaken stod han nær.

I tillegg til politiske virke, skrev Walstad blant annet avisartikler under pseudonymet "Ola normann" i "Statsborgere", en frittalende utgivelse i 1830-årene. Og med sitt engasjement for avholdssaken forfattet han et skuespill med tittelen "Samtale i et Bondeselskab".

For sin innsats ble Ole Kristensen Walstad utnevnt til ridder av Wasaordenen i 1864 og slått til ridder av St. Olavsordenen i 1866.

Han var gift tre ganger, men fikk ingen etterkommere. Hans første hustru var Inger Birgitte Evensdatter fra Øvre Valstad, dernest Berte Marie Kristoffersdatter Ile og til slutt Elen Marie Johannesdatter Skålerud.

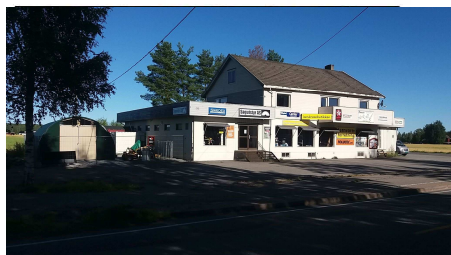
Ole K. Walstads gravsted på Arverud hjelpekirkegård.

Kilder: Artikkel i Glåmdalen 7. april 1979 med tillatelse fra journalist Kjell Aasum. Nes bygdebok utgitt 1931 samt bind 1, utgitt 1958.

isenkrambutikken

...en annerledes jernvareforretning...

Adresse: Eidsvollvegen 481-515, 2160 Vormsund
Tlf: 63 90 11 90 - www.isenkrambutikken.no

Din jernvarebutikk i Fenstad!

Håndarbeidskvelder

Da minner vi om
håndarbeidstreff på
Fenstad velhus
torsdag 11. okt. kl.
19. Dette blir et helt
uformelt møte hvor
vi tar med et
håndarbeid, -
strikking, hekling
eller annet,
forhåpentlig til

læring og inspirasjon av hverandre.

Kanskje kan vi lage temakvelder senere.

Dette snakker vi om når vi
møtes.

Servering av kaffe og vafler.

Vel møtt.

Hilsen Kari, Ragnhild og Ada.

11. Oktober 2018 kl 19

Velhuset

**Kom til oss så hjelper vi deg med fargesetting,
løsninger tilpasset ditt hjem og din smak!**

FARGERIKE
SLETVOLD

Ringvegen 23 - Jessheim - Tlf. 63 97 06 09
Mandag-fredag 09-18 Torsdag 09-19 Lørdag 09-16
www.fargerike-sletvold.no

Velhuset for deg å leie!

Velhuset er pusset opp og er nå et innbydende forsamlingshus som passer for møter og selskaper opp til 50 personer. Nå er også terrassen ferdig, kjøkkenet er fornyet og fylt opp og det er nye stoler i salen.

Årnes Elektro AS

Har du gamle sikringer?

Da bør du gjøre noe med det..

Vi bygger om ditt sikringskap til automatsikringer med inntil 8 kurser, jordfeilbryter og hovedsikring.
Pris fra 6990,- inkl mva.

6990

Gratis befaring
Vi utfører gratis befaring på alle typer oppdrag!
- Og gir deg gjerne fast pris!

Kontakt Kristian Smedsrud for gratis befaring, tlf. 63 90 07 80

Årnes Elektro AS
2150 Årnes, Tlf 63 90 07 80
post@arneselektro.no

elfag
elfag.no – når du trenger elektriker

LEIE AV FENSTAD VELHUS

Kontakt for bestilling :

Astrid Jakobsen tel 415 33 938

Tid medlem/ikke medlem

Ukedager: 500 /600

Fredag til søndag 1700/1800

Pluss 300 for vask pr leie

TIPPING
RIKSTOTO
POST
APOTEK-UTSALG

NORSK TIPPING

joker

FENSTAD
www.joker.no

ÅPNINGSTIDER
MANDAG - FREDAG
7-20
LØRDAG
9-19

Vi kan friste med VARM LUNSJMAT Ring 63 90 41 41 og bestill PIZZA

FENSTAD AUTO AS
Vi er der du er

Eidsvollvegen 831, 2170 Fenstad. Tlf. 63 90 89 00.
Besøk oss også på: www.fenstadauto.no

Nybil • Bruktbil • Snøscootere • Service og ettermarked

Stjel varme med en CTC varmepumpe

Varmepumpene EcoHeat (væske/vann) og EcoAir (luft/vann), stjeler effektivt varme fra naturen rundt deg.

- Du sparer fra 50 til 70% av fyringsutgiftene
- Du øker verdien på huset
- Du får høy komfort og et deilig innneklima

DET ER FAKTISK
LOV Å STJELE
VARME FRA
NATUREN

Snakk med oss om hva som er riktig løsning for ditt hus.

www.NVG.as Norsk Varmegjenvinning AS
Rørlegger Ole Bohn
Eidsvollvegen, 2170 FENSTAD
Telefon 63 90 21 35. E-post: post@nvg.as

YX Kampå

Tlf. 63 90 43 53

Nyoppusset flott butikk og stasjon

Godt utvalg av mat:
Kebab, Hamburgere, pizza og pølser
vafler, boller,
kioskvarer og noe daglivarer

Kom innom eller ring og bestill

 Kampå bensin & service, Fenstad

**Fortsatt salg
Kampå Sag**

50% på diverse 2.sort materialer
(Så langt lageret rekker)

Flyfoto fra Fenstad - fra Samvirke

Før dronenes tid var det vanlig å få tilbud om flyfoto av hus og eiendom. Mange i Fenstad har slike bilder hengende på veggen hjemme. Flere av disse er fra tiden rett etter krigen og frem til utpå 80-tallet. Disse bildene dokumenterer utviklingen i Fenstad på en flott måte, og vi ønsker å få publisert noen av disse. Vi vil sette pris på at dere som har slike hengende tar kontakt med Fenstad vel og lar oss kopiere eller fotografere disse.

Dette bilde ble antagelig tatt i 1961. På bilde ser vi Samvirkelaget i forgrunnen, nåværende Joker, og utsikten nordover opp til Steffenrud og Monsrud helt opp mot skogen. Midt i bilde ser vi klart husrekken nedover Nordheimvegen og over til Solberg og Kårstad. Foran butikken, på høyre side i dette bilde er riksvegen, nåværende FV177. Dette var før den ble asfaltert. Midt i bilde ser vi stedet Myrset, som er nærmeste nabo til butikken. Bortenfor Myrset på samme side av riksvegen, der det skimtes noen høye hvite bjørketrær, sto det ei smie som ble eid og drevet av Ole og Hans Engebretsen. Den brant ned i 1959. Butikken, som her er ganske nybygd, ble flyttet hit fra huset på andre siden av Svanfossvegen (FV179).

Butikken har siden blitt utvidet flere ganger, og det vi ser på bilde er nå en del av Joker butikken.

Bilde er utlånt av Kjell Arne Johansen

Ole Engebretsen i Smia som brandt i 1959

laget og nordover

Styret i Fenstad Vel

Leder	Roald Wessel Finstad	Telefon 99 62 96 60	roaldwf@online.no
Nestleder	Terje Woldsnes	Telefon 91 37 43 29	tw@bama.no
Sekretær	Mads C Oppegaard	Telefon 97 75 61 95	mads.oppegaard@vegvesen.no
Kasserer/Fenstadsøkningen	Boye Tranum	Telefon 94 15 14 65	boye.tranum@dnvgl.com
Styremedlem	Kari Engh Nyjordet	Telefon 41 69 70 21	kari.ENGH.nyjordet@tbane.no
Styremedlem	Astrid Jakobsen	Telefon 41 53 39 38	astrid@fargerike-sletvold.no
1. vara	Arne Hovland	Telefon 92 41 19 26	arne-hovland@hotmail.com
2. vara	Tom Erik Johansen	Telefon 99 12 29 09	tome-joh@online.no

Konto: 0540 08 48612 • Vi er med i grasrotandelen, gi din støtte til Fenstad Vel • Org.nr. 994 547 798 • www.fenstad.no
Bli Medlem • Kontingent kr 250,- for husstand, kr 150,- for pensjonister • Betal til konto 0540 08 48612 • Vipps 21271

Fenstad veiviser'n

Fenstad Auto
63 90 89 00

Kampå Bensin &
Service
63 90 43 53

Fenstad Spa AS
66 10 08 25

AS Norsk
Varmegjenvinning
63 90 21 35

Joker Fenstad
63 90 41 41

Sagutstyr AS
67 21 45 09

Kampåa Sag DA
63 90 55 08

Bråthen
Maskinservice
906 22 692

Hårstua ANS
63 90 47 17

Kårstad Trevarefabrikk
63 90 41 71

Interiørglede
Gardin- og interiørsøm
91 15 19 22

My Beloved Ones
Håndlaget barnetøy
93 28 72 62

Ringlid Eiendom AS
Tømrertjenester
90 36 34 96

Redaksjonen i Fenstadsøkningen oppfordrer bedrifter og virksomheter i Fenstad til å melde fra slik at denne veiviseren blir så oppdatert som mulig.
Innspill kan sendes til fenstad-vel@hotmail.com

LEIE AV FENSTAD VELHUS

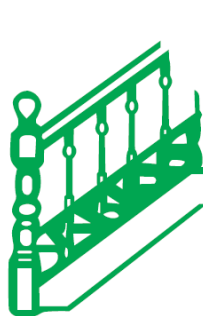
Kontakt for
bestilling :

Astrid Jakobsen tel 415 33 938

Tid medlem/ikke medlem

Ukedager: 500 /600
Fredag til søndag 1700/1800

Pluss 300 for vask pr leie

KÅRSTAD

TREVAREFABRIKK

Etablert 1949

Gode trapper fra første trinn

Movegen, 2170 FENSTAD • Tlf: 63 90 41 71 • Faks: 63 90 91 78
k-kaarst@online.no • www.kaarstadtrapp.no